

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԵՐՄԱԷԼԵԿՏՐԱԿԵՆՏՐՈՆ» ՓԲԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա վերաբերյալ

«ԵՐԵՎԱՆԻ ՋԵՐՄԱԷԼԵԿՏՐԱԿԵՆՏՐՈՆ» ՓԲԸ

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Բովանդակություն

Խորհրդի կազմ	3
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	4
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	8
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Կազմակերպության գտնվելու վայրը	ՀՀ, Երևան, Արին Բերդի փողոց 3-րդ նրբանցք, 3-րդ շենք
Իրավական ձևը	Փակ բաժնետիրական ընկերություն
Հիմնական գործունեության նկարագիրը	Ջերմաէլեկտրակենտրոնի միջոցով գազից էլեկտրաէներգիայի արտադրություն
Տնօրեն	Սասուն Խաչատրյան

Խորհրդի կազմ

Հովհաննես Բուրմանյան	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետ, խորհրդի նախագահ
Հայկ Խաչատրյան	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարի օգնական
Ռուբիկ Դավթյան	ՀՀ Ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի բյուջետային ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության պետի խորհրդատու
Արմեն Մելիք-Բարայելյան	ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության պետական բաժնեմասի կառավարման վարչության պետ
Արտակ Ալբերտյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի բյուջետային ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության էներգետիկայի և տնտեսության այլ ոլորտներում բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման բաժնի պետ
Ստեփան Պետրոսյան	ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի թղթակից-անդամ (ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր)
Նատալյա Սարջանյան	«Հայաստանի էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ կորպորատիվ և Հասարակայնության հետ կապերի դեպարտամենտի պետ
Սասուն Խաչատրյան	«Երևան ԶԷԿ» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ-ի ղեկավարությանը

Եզրակացություն ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի վերաբերյալ

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, դրամական միջոցների հոսքերի և սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» պարբերությունում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր վերապահումով կարծիքն արտահայտելու համար:

Անընդհատության հիմունքին վերաբերող էական անորոշություն

Ձեր ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 3.3-ի վրա, որտեղ նշվում է, որ Ընկերությունը 31.12.2017թ.-ին ավարտված տարվա ընթացքում կրել է 7,123,321 հազար դրամ (2016թ.՝ 1,747,856 հազար դրամ) գումարի գուտ վնաս, և այդ ամսաթվի դրությամբ Ընկերության կուտակված վնասը կազմում է 20,002,418 հազար դրամ (2016թ.՝ 13,466,851 հազար դրամ):

Ինչպես նշված է Ծանոթագրություն 3.3-ում, այս դեպքերը և իրավիճակները, ի թիվս այնտեղ նշված այլ հարցերի, ցույց են տալիս, որ առկա է էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հարցի կապակցությամբ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար:
Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Մակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Եզրակացություն իրավական այլ պահանջներին համապատասխանելու վերաբերյալ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի (ՎԶՄԲ) միջև 2016թ. մայիսի 12-ին ստորագրված 8615-AM Վարկային համաձայնագրի 2-րդ բաժնի C.2.a.(vi) կետի, և ՀՀ Ֆինանսների նախարարության և Ընկերության միջև 2016թ. հունիսի 14-ին ստորագրված Ենթավարկային համաձայնագրի 4.14 կետի, Ընկերությունը պարտավորվել է չկրել որևէ ծախս, պարտք կամ պարտավորություն, և չտրամադրել վարկեր կամ դրամաշնորհներ Ընկերության հիմնական գործունեության` էներգիայի արտադրության հետ չկապված նպատակների համար:

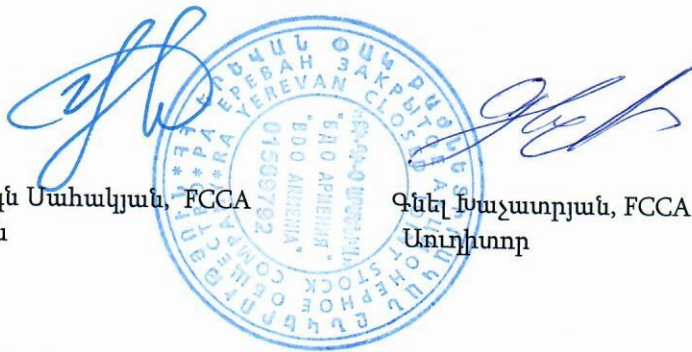
Մեր կարծիքով, 2017 դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է նշված վավերապայմանը:

18 ապրիլի 2018թ.

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Վահագն Սահակյան, FCCA
Տնօրեն

Գնել Խաչատրյան, FCCA
Աուդիտոր

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2017թ. <i>հազար դրամ</i>	31.12.2016թ. <i>հազար դրամ</i>
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	129,828,187	123,079,995
Ոչ նյութական ակտիվներ		13,532	15,340
Հետաձգված հարկային ակտիվ	5	2,764,291	1,695,935
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	6	24,288	8,386,514
		132,630,298	133,177,784
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	7	5,484,273	5,540,199
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	12,332,537	15,429,167
Դրամական միջոցներ	9	6,072,915	1,461,395
		23,889,725	22,430,761
		156,520,023	155,608,545
ԸՆԴԱՍԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բաժնետիրական կապիտալ	10.1	10,424,652	12,047,679
Էմիսիոն եկամուտ	10.2	2,692,828	1,069,801
Վերագնահատման պահուստ	10.4	8,739,014	10,775,254
Կուտակված վնաս		(20,002,418)	(13,466,851)
		1,854,076	10,425,883
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	11	115,076,282	112,519,349
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	12	32,289	33,295
		115,108,571	112,552,644
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	11	6,764,456	8,185,296
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	13	411,828	417,871
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	32,381,092	24,026,851
		39,557,376	32,630,018
		156,520,023	155,608,545

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. Ապրիլի 18-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սասուն Խաչատրյան
 Գլխավոր տնօրեն

Գարրի Ախոյան
 Հաշվապահական ծառայության ղեկավար

«Երևանի Ջերմակեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Ծնթ.	2017 հազար դրամ	2016 հազար դրամ
Հասույթ	15	70,897,868	70,031,636
Վաճառքի ինքնարժեք	16	(63,695,929)	(63,024,140)
Համախառն շահույթ		7,201,939	7,007,496
Այլ եկամուտ		76,539	459,376
Վարչական ծախսեր	17	(563,976)	(601,260)
Այլ ծախսեր	18	(1,330,655)	(2,735,603)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		5,383,847	4,130,009
Ֆինանսական եկամուտ	19	348,910	-
Ֆինանսական ծախսեր	19	(1,221,844)	(1,343,880)
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում		(8,457,039)	-
Հիմնական միջոցների արժեզրկում		(86,606)	-
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(կորուստ), զուտ	20	(3,855,641)	(3,852,409)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից օգուտ/(կորուստ), զուտ		58,818	-
Վնաս մինչև հարկումը		(7,829,555)	(1,066,280)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում /(ծախս)	21	706,234	(681,576)
Տարվա վնաս		(7,123,321)	(1,747,856)
Այլ համապարփակ արդյունք			
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվելու որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ աճ/(նվազում)		(1,810,608)	-
Վերագնահատման գծով հարկային հետևանք		362,122	-
Ընդամենը այլ համապարփակ արդյունք		(1,448,486)	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		(8,571,807)	(1,747,856)

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. ապրիլի 18-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Գարրի Ախոյան
 Հաշվապահական ծառայության ղեկավար

«Երևանի Ջերմակալեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
 Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Բաժնետիրական կապիտալ		Էմիսիոն եկամուտ		Վերագնահատման պահուստ		Կուտակված վնաս		Ընդամենը	
	հազար դրամ		հազար դրամ		հազար դրամ		հազար դրամ		հազար դրամ	
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2016թ.	11,459,612		-		11,687,193		(12,630,934)		10,515,871	
Տարվա վնաս	-		-		-		(1,747,856)		(1,747,856)	
Բաժնետոմսերի թողարկումից	637,389		1,151,629		-		-		1,789,018	
Գործարքներ բաժնետերի հետ	(49,322)		(81,828)		-		-		(131,150)	
Վերագնահատման պահուստից տեղափոխում	-		-		(911,939)		911,939		-	
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	12,047,679		1,069,801		10,775,254		(13,466,851)		10,425,883	
Տարվա վնաս	-		-		-		(7,123,321)		(7,123,321)	
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ	-		-		(1,448,486)		-		(1,448,486)	
Բաժնետոմսի անվանական արժեքի նվազեցում	(1,623,027)		1,623,027		-		-		-	
Վերագնահատման պահուստից տեղափոխում	-		-		(587,754)		587,754		-	
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	10,424,652		2,692,828		8,739,014		(20,002,418)		1,854,076	

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Հնկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. ապրիլի 18-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Գարրի Ախոյան
 Հաշվապահական ծառայության ղեկավար

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	2017	2016
	հազար դրամ	հազար դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Իրացումից մուտքեր	51,727,009	59,727,693
Մատակարարներին վճարումներ	(39,163,283)	(60,771,672)
Աշխատակիցներին վճարումներ	(528,732)	(474,483)
Հարկերի վճարում	(1,288,088)	(2,766,815)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	10,746,906	(4,285,277)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Տրամադրված փոխառությունների մարում	-	1,702
Ավանդներից տոկոսային մուտքեր	348,910	-
Հիմնական միջոցների դիմաց վճարումներ	(2,513,550)	(51,343)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	347,805	-
Ոչ նյութական ակտիվների դիմաց վճարումներ	-	(6,026)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(1,816,835)	(55,667)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	7,156,398	21,653,110
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(10,202,002)	(19,341,038)
Վճարված տոկոսներ	(1,279,042)	(1,329,931)
Բաժնետոմսերի թողարկումից մուտքեր	-	1,789,018
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(4,324,646)	2,771,159
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	4,605,425	(1,569,785)
Փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(13,403)	(84,644)
Փոխարժեքային տարբերություններ դրամական միջոցների գծով	19,498	15,968
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 1 հունվարի	1,461,395	3,099,856
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	6,072,915	1,461,395

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. ապրիլի 18-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Գարրի Ախոյան
 Հաշվապահական ծառայության ղեկավար

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ	12
2. Պատրաստման հիմունքներ	13
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ	16
4. Հիմնական միջոցներ	27
5. Հետաձգված հարկային ակտիվ	33
6. Ոչ բնթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	35
7. Պաշարներ	36
8. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	36
9. Դրամական միջոցներ	37
10. Կապիտալ և պահուստներ	38
11. Վարկեր և փոխառություններ	39
12. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	41
13. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	41
14. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	41
15. Հասույթ	42
16. Վաճառքի ինքնարժեք	43
17. Վարչական ծախսեր	43
18. Այլ ծախսեր	44
19. Ֆինանսական եկամուտ և ծախս	44
20. Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(կորուստ), գուտ	44
21. Շահութահարկ	44
22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	45
23. Ֆինանսական գործիքներից բխող ռիսկեր	46
24. Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ	51
25. Կապիտալի կառավարում	51
26. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	51

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Կազմակերպությունը

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ընկերությունը հիմնադրվել է 1963թ: «Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոն» պետական փակ բաժնետիրական ընկերությունը (Ընկերությունը) ստեղծվել է 1997թ.:

Ընկերության հիմնական գործունեությունն է՝

- էլեկտրական և ջերմային էներգիայի արտադրություն և վաճառք,
- բնական գազի և էլեկտրաէներգիայի ներմուծում և արտահանում:

Ընկերության գործունեությունը՝ ներառյալ սակագնային քաղաքականությունը, կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության Հանրային Ծառայությունները Կարգավորող Հանձնաժողովը:

Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոնի նախագծման աշխատանքները սկսել են 1959թ. Խորհրդային Միության «Տեպլոէլեկտրոպրոյեկտ» ինստիտուտի կողմից: Այն որոշվել է կառուցել Հայաստանի արդյունաբերական էներգատար կենտրոններց մեկում՝ Երևանի հարավային արդյունաբերական հանգույց: Երևանի ՋԷԿ-ի թվով յոթ տուրբոազդեցատներից առաջինը՝ 50 ՄՎտ հզորությամբ առաջին տուրբինային տեղակայանքը շահագործման է հանձնվել 1963թ., իսկ վերջինը՝ 1967թ.:

Շահագործման մեջ լինելով ավելի քան 40 տարի՝ էլեկտրակայանի ազդեցատները և օժանդակ սարքավորումները ենթարկվել են ֆիզիկական և բարոյական էական մաշվածության՝ սպառելով իրենց աշխատանքային նորմատիվային պաշարները, որի հետևանքով բնականաբար զգալիորեն ընկել է կայանի շահագործման հուսալիությունը և էլեկտրական ու ջերմային էներգիայի արտադրության արդյունավետությունը:

Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունը և Ընկերության ղեկավարությունը բնական գազի այրմամբ գերժամանակակից համակցված շոգեգազային ցիկլով աշխատող նոր էներգաբլոկի կառուցման միջոցով ձեռնամուխ են եղել Երևանի ՋԷԿ-ի վերակառուցման ծրագրի իրականացմանը: 2005թ. մարտի 29-ին ՀՀ կառավարության և միջազգային համագործակցության ճապոնիայի բանկի (ՄՀՃԲ) միջև ստորագրվել է վարկային պայմանագիր «Երևանի համակցված շոգեգազային ցիկլով էլեկտրակայանի (էներգաբլոկ) նախագծի» իրականացման վերաբերյալ: Նշված համաձայնագրի հիման վրա ՄՀՃԲ-ն ՀՀ կառավարությանը տրամադրվել է վարկ արտոնյալ պայմաններով՝ հատկացնելով 26,409 միլիոն ճապոնական իեն: Նոր գործարանի շինարարությունը սկսվել է 2006թ. և ավարտվել է 2010թ.: Այն շահագործման է հանձնվել 2010թ. ապրիլին:

Ներդրվող նոր տեխնոլոգիաների շնորհիվ բարձրացել է կայանի ընդհանուր օգտակար գործողության գործակիցը՝ հասնելով մոտ 70%-ի, զգալիորեն նվազել է արտանետումների մակարդակը, ինչպես նաև խմելու ջրի ծախսը՝ ավելի քան 3 անգամ:

Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2017թ. կազմել է 234 մարդ (2016թ.՝ 254 մարդ):

Ընկերության կանոնադրության փոփոխությունը պետական ռեգիստրում գրանցվել է 2006թ. սեպտեմբերի 08-ին, գրանցման համարը՝ 269.070.00255, վկայականը՝ 01 Ա 004948:

Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0053 ք. Երևան, Արին Բերդի փողոց 3-րդ նրբանցք, 3-րդ շենք:

Հարկ վճարողի հաշվառման համարն է՝ 02205028:

1.2 Կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության միակ բաժնետերը հաշվետու ամսաթվին և նախորդ տարիներին Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը 31.12.2017թ. դրությամբ կազմել է 10,424,652 հազար դրամ (31.12.2016թ.-ին՝ 12,047,679): Այն բաղկացած է 2,273,147 հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերից, յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը՝ 4,586 դրամ (31.12.2016թ.-ին՝ 5,300 դրամ):

2. Պատրաստման հիմունքներ

2.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հիմունք

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել և ներկայացվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն: ՖՀՄՍ-ները Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակված ստանդարտներն ու մեկնաբանություններն են: Դրանք բաղկացած են՝

- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից,
- Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) մեկնաբանություններից և
- Մեկնաբանությունների մշտական կոմիտեի (ՄՄԿ) մեկնաբանություններից:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս՝ անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3.4-ում:

2.2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

2017թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

- ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ (2014-2016 շրջան). ՖՀՄՍ 12 “Այլ կազմակերպություններում մասնակցության բացահայտում”;
- ՀՀՄՍ 12 “Շահութահարկեր” (Փոփոխություն – Չօգտագործված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում);
- ՀՀՄՍ 7 “Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն” (Բացահայտումների նախաձեռնության փոփոխություններ):

Նշվածներից ոչ մեկը չունի նշանակալի ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

2.3. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Հետևյալ նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն ստեղծվել կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում, կունենան կամ հնարավոր է ունենան ազդեցություն հետագա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

#	Հրապարակում	Նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ	Ժամկետը, երբ նախատեսվում է ՖՀՄՄ-ի կիրառումը	Ժամկետը, երբ կիրառվում է հրապարակումը	Առաջին կիրառման ֆինանսական հաշվետվության վրա
1	ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ (2014)	ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ (2014թ.) ստանդարտը ներառում է ֆինանսական գործիքների հետ կապված ծրագրերի բոլոր երեք փուլերը (դասակարգում ու չափում, արժեզրկում ու հեջի հաշվառում) մասին վերջնական պահանջները:	2018թ. հունվար	2018թ. հունվար	Ազդեցությունը դեռևս պետք է որոշվի
2	ՖՀՄՄ 15 Հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթ	ՖՀՄՄ 15 ստանդարտը սահմանում է մեկ միանական մոդել հաշվառելու հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթը: Ստանդարտում եռփուլ սկզբունքով ընկերությունը պետք է այրանքների մասակարարումից կամ ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչի այն արժեքով, որն արտացոլում է նշված ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց անկնկալիղ հատուցումը:	2018թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2018թ. հունվար	Ազդեցությունը դեռևս պետք է որոշվի
3	ՖՀՄՄ 16 Վարձակալություն (2017)	ՖՀՄՄ 16 ստանդարտի համաձայն վարձակալը ճանաչում է վաճակալվող գույք հանդիսացող ակտիվները և վարձակալության գծով պարտավորություններ: Վաճակալվող գույք հանդիսացող ակտիվները դիտարկվում են այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների նման, իսկ պարտավորության գծով հաշվարկվում է տոկոսագումար: Վարձակալության գծով պարտավորություններ սկզբում չափվում է վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարվելիք ամսական վարձավճարների ներկա արժեքով:	2018թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2018թ. հունվար	Ազդեցությունը դեռևս պետք է որոշվի

«Երևանի Ջերմակեղտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

#	Հրատարակում	Ժամկետը, երբ նախատեսվում է ՖՀՄՄ-ի կիրառումը	Ժամկետը, երբ հրատարակումը	Մտաջին կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվության վրա
4	ՖՀՄՄԿ 22 Արտարժույթով գործարքներ կանխավճարային նշանակով	2018թ. հունվար	2018թ. հունվար	Ազդեցություն դեռևս պետք է որոշվի
5	ՖՀՄՄԿ 23 Շահութահարկի գծով անորոշություն (հրատարակվել է 2017թ. հունիսին)	Ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվար	2019թ. հունվար	Ազդեցություն չի նախատեսվում

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

3.1 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ Դրամը: Այն հանդիսանում է նաև Ընկերության այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը՝ հազարների ճշտությամբ:

3.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ հետևյալ հոդվածների.

- Վերագնահատված արժեքով չափվող հիմնական միջոցներ (ծնթ. 4).

3.3 Անընդհատության սկզբունք

Ընկերությունը վերջին տարիներին կրել է էական ֆինանսական վնասներ՝ մասնավորապես 2017թ.-ին 7,123,321 հազար դրամ (2016թ.՝ 1,747,856 հազար դրամ), որի արդյունքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կուտակված վնասը կազմում է 20,002,418 հազար դրամ (2016թ.՝ 13,466,851 հազար դրամ):

Ընկերության ղեկավարությունը մշակել և հետևողականորեն իրականացնում է ֆինանսական առողջացման միջոցառումների պլան, կատարում է լիկվիդայնության մշտական վերահսկողություն և կառավարում: Ընկերության 2018թ.-ի բիզնես ծրագրի հիմքում ընկած են.

- 2016թ.-ից IBRD 8615-AM վարկային համաձայնագրով իրականացվող «Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագրի» շրջանակներում, 2016-2017թ.-ներին մարվել են Ընկերության բարձր տոկոսադրույքներով առևտրային վարկերը, մարվել են գազի մատակարարին նշանակալի պարտքերի գերակշիռ մասը; ինչպես նաև 2018թ.-ին կավարտվի 220/110/35 կՎ ենթակայանի վերակառուցումը: Նշված 30 միլիոն ցածր տոկոսադրույքով վարկի մարման ժամկետը սահմանված է 25 տարի (14.5 տարի արտոնյալ ժամանակահատվածով):
  - Բեռնվածքի կրման ժամանակացույցը, որը 2017թ.-ի դեկտեմբերին հաստատվել է ՀՀ Հանրային Ծառայությունները Կարգավորող Հանձնաժողովի (ՀՕԿՀ) կողմից, և համաձայնեցվել էլեկտրաէներգետիկական Համակարգի Օպերատորի (ԷՀՕ) հետ:
  - ՀՕՀԿ-ի կողմից սահմանված առաքվող էլեկտրաէներգիայի և հզորության դրույքների սակագները, համաձայն որի 01.02.2018թ.-ից առաքվող էլեկտրաէներգիայի սակագինը սահմանվել է 20.284 դրամ/կՎտժ, նախկին 15.459 դրամ/կՎտժ-ի փոխարեն (31% աճ):
  - Էներգաբլոկի, նոր ենթակայանի և շոգեգազային ցիկլով աշխատող գազատուրբինի վերակառուցման արդյունքում նշանակալի կրթերելավեն արտադրատեխնիկական ցուցանիշները: Այդ նպատակով Ընկերությունը ներդնելու է 31.12.2017թ.-ին առկա 5,492,000 հազար դրամ բանկային ավանդը, և լրացուցիչ առևտրային վարկեր չի ներգրավի:
  - ՀՀ Կառավարության 2017թ.-ի նոյեմբերի որոշումով, Ընկերությունը ներդրումային ծրագրերի շրջանակներում սարքավորումների ներմուծման ժամանակ կօգտվի 2,098,800 հազար դրամ ԱԱՀ-ի և 527,600 հազար դրամ մաքսատուրքի վճարից ազատվելու արտոնություններից:
  - Մարդկային ռեսուրսների զարգացման արդյունավետ ռազմավարության կիրառում: Ներդրումային ծրագրի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է ևս քսան աշխատատեղերի ավելացում միջինը 250 հազ. դրամ միջին աշխատավարձ:
  - MXL2-ի արդյունքում 2018թ ընկերությունը կապահովվի հետևյալ տեխնիկատնտեսական արդյունավետությունը՝
    - ✓ Պայմանական վառելիքի տեսակարար ծախսի նվազեցում.
- MXL ռեժիմում - 258,1գր/կՎտժ փոխարեն 252,8 գր/կՎտժ, տնտեսումը՝ 5,3 գր/կՎտժ,
- ✓ Պայմանական վառելիքի տեսակարար ծախսի 5,3 գր/կՎտժ նվազեցման արդյունքում Ընկերությունը կլինայի 2.1 մլն մ3 բնական գազ կամ 205.2 մլն դրամ, Հաշվարկ - 5.3 գր/կՎտժx470.22կՎտժx7000կկալ/կգ/8120կկալ/մ3 = 2.1 մլն մ3 բնական գազ

2,1 մլն.մ3 գազ x 201.75 \$/հազ.մ3 x 484.37 = 205,2 մլն.դրամ

✓ Էներգաբլոկի հզորության 7,0 ՄՎտ ավելացման արդյունքում 2018թ համախառն արտադրանքի օգտակար առաքման աճը կազմելու է 347.59 մլն.դրամ

Հաշվարկ - 7000 կՎտ x 102 օր x 24ժ x 20.284 դրամ/ կՎտxժ= 347.59 մլն.դրամ

✓ Մեկ C ինսպեկցիայի կրճատման արդյունքում Էներգաբլոկի տարեկան օգտակար առաքման աճը կկազմի 748.5 մլն դրամ

Հաշվարկ - (205000կՎտ x 60օր x 24ժ x 20.284դրամ/ կՎտxժ)/ 8տարի = 748,5 մլն.դրամ/տարի

- Հիմք ընդունելով, որ գործող սակագնի հաշվարկում էլեկտրաէներգիայի առաքման համար նախատեսված «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերությունից բնական գազի ձեռք բերման ծավալները չեն կրում որևէ նորմատիվային բնույթ, կարող ենք փաստել, որ 2018թ ընթացքում Ընկերությունը տնտեսվելիք 2.1 մլն խմ բնական գազով քիչ ձեռք կբերի «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերությունից, որի արդյունքում կտնտեսվի 205.2 մլն դրամը, որը կապահովի ծախսային հողվածների իրականացումը:

Ընկերության բիզնես ծրագրերի ներդրման արդյունքում, ակնկալվում է ֆինանսական շահութաբերություն 2018թ.-ից սկսած (2018թ.-ի համար՝ 1,739,400 հազար դրամ), և շարունակական լիկվիդայնություն ապահովում:

Ընկերության ղեկավարությունը, հիմնվելով կատարված դատողությունների վրա, ունի հիմնավորված ակնկալիք, որ Ընկերությունը կարող է շարունակել իր գործառնական գործունեությունը տեսանելի ապագայում: Ուստի Ընկերությունը շարունակում է որդեգրել անընդհատության սկզբունքը իր ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով:

3.4 Դատողությունների, գնահատականների և ենթադրությունների օգտագործում

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ների պահանջների համաձայն պատրաստելու համար Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3.4.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման վրա կարևոր ազդեցություն ունեցող դատողություններ

Հետևյալները Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման նպատակով ղեկավարության կողմից կատարված կարևոր դատողություններ են, որոնք էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա:

ա) Հասույթի ճանաչում – Պրինցիպալ թե՞ գործակալ (ծնթ. 15.գ)

3.4.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման վրա կարևոր ազդեցություն ունեցող գնահատումներ և ենթադրություններ

Հետևյալները Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման նպատակով ղեկավարության կողմից կատարված կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ են, որոնք էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա:

ա/ Բրահան արժեքի չափում – ծնթ. 4.դ և 26

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված որոշ ակտիվներ և պարտավորություններ

պահանջում են չափումներ իրական արժեքով և/կամ իրական արժեքի բացահայտում:

Ընկերության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը հնարավորինս հիմնվում է դիտարկելի շուկայից ստացվող ելակետային տվյալների վրա: Իրական արժեքի չափումները սահմանելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող արդյունքները դիտարկելի («իրական արժեքի աստիճանակարգ»):

- *Մակարդակ 1. Նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված)*
- *Մակարդակ 2. Դիտարկելի ուղղակի կամ անուղղակի ելակետային տվյալներ, Մակարդակ 1-ի տվյալներից տարբեր*
- *Մակարդակ 3. Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա)*

Իրական արժեքների աստիճանակարգում այն մակարդակը, որին դասվում է իրական արժեքի չափումը, պետք է որոշվի ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալի հիման վրա, որը նշանակալի է ամբողջությամբ վերցրած իրական արժեքի չափման համար: Իրական արժեքի տեղափոխությունները մի մակարդակից դեպի մյուսը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի են ունենում այդ տեղափոխությունները:

բ) Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ – ծնթ. 4.գ.

Հիմնական միջոցների օգտակար գործողության ժամկետները գնահատվել են հիմնվելով ակտիվների ակնկալվող օտագործման առավել հավանական գնահատումներից, ինչպես նաև, նրանց գծով օգտարժան շարունակման մտադրվածությունից ելնելով: Դեկավարությունը կարծում է, որ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները էականորեն չեն տարբերվում իրենց տնտեսական հնարավոր ժամկետներից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտագործման ժամկետները տարբերվեն առկա գնահատումներից, ապա դա կունենա էական ազդեցություն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

գ) Դեբիտորական պարտքերի և այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում – ծնթ. 6 և 8

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումը գնահատվում է պարբերաբար: 31.12.2017թ. դրությամբ, արժեզրկված դեբիտորական պարտքերի գումարը ընթացիկ արժեքը կազմում էր՝ 404,575 հազար դրամ (31.12.2016թ.՝ 406,513 հազար դրամ), իսկ այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 11,210,964 հազար դրամ (31.12.2016թ.՝ 11,210,914 հազար դրամ):

Դեկավարությունը կատարում է դատողություններ հիմնվելով ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները՝ գնահատելու արժեզրկումից կորուստը, երբ հաճախորդը կամ փոխառու ունեն ֆինանսական դժվարություններ: Երբ, դեբիտորական պարտքերի և այլ ֆինանսական ակտիվների գծով փաստացի փոխհատուցումը տարբերվում է ակնկալիքից, ապա տվյալ ակտիվների ընթացիկ արժեքը փոխվում է:

3.5 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման (հաշվետու ամսաթվի) փոխարժեքը,

բ) արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են

արտարժույթով գործարքների մարման կամ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով դրամային հոդվածների վերագնահատման արդյունքում, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները, որոնք օգտագործվում են ծառայությունների մատուցման կամ վարչական նպատակներով, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցների իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է զուտ արժեքը: Վերագնահատումներն իրականացվում են բավարար պարբերականությամբ այնպես, որ հաշվեկշռային արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքից:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտներին և արտացոլվում է սեփական կապիտալում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Սակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերագնահատումից աճն իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա երագնահատումից աճը ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռ անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառվում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացվում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

3.8 Պաշարներ

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռքբերման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է կշռված միջին բանաձևով:

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, մասնավորապես ավտոմեքենաների ինքնարժեքը որոշվում է դրանց կոնկրետ ծախսումների հստակ առանձնացման միջոցով:

Պաշարները ներկայացված են ինքնարժեքի և հնարավոր իրացման գուտ արժեքի նվազագույնով:

Պաշարների իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

3.9 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում, սկզբնական չափում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատույցներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական ակտիվները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվել են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը

Հետագա չափումն իրականացնելու համար ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանեցվում է այն սկզբունքին, որով չափվում է սովյալ գործիքը և այն հանգամանքին, թե արդյոք առաջացող եկամուտը և ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, թե այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 23 ում:

Ընդհանուր առմամբ, Ընկերության բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, ներկայացվում են «Ֆինանսական ծախս» կամ «Այլ ֆինանսական արդյունքներ» հոդվածներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը ներկայացվում է «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

i. Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ անանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չեն գնանշվում ակտիվ շուկայում և ներառում են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, տրամադրված փոխառությունները, ինչպես նաև մնացորդները դրամարկղում և բանկերում:

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Ընկերությունը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և վճարումների ուշացումները ցուցանիշ են այն բանի, որ ակտիվն արժեզրկված է: Պահուստի գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական անհավանական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին:

ii. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխությունները ուղղակիորեն ճանաչելով այլ համապարփակ արդյունքներում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների կատեգորիայում դասակարգված ֆինանսական գործիքներից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն դեպքում, երբ նշված ակտիվները վաճառվում են կամ երբ ներդրումն արժեզրկվում է: Արժեզրկման դեպքում ցանկացած վնաս, որը նախկինում ճանաչվել էր այլ համապարփակ արդյունքներում, փոխանցվում է շահույթ՝ կամ վնաս: սեփական կապիտալի գործարքներից առաջացած և շահույթում կամ վնասում ճանաչված վնասները չան հակադարձվում շահույթում կամ վնասում, այլ ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Նախորդ ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում ճանաչված պարտքային արժեթղթերի արժեզրկումից առաջացած վնասները հակադարձվում են շահույթում կամ վնասում, եթե հետագա աճը հիմնվում է այն դեպքի վրա, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումից վնասը շահույթում կամ վնասում ճանաչումից հետո:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և հետագա չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառվում են վարկերը և փոխառությունները և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

i. Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

ii. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացիոն արժեքով:

3.10 Արժեզրկում

Ընկերության հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոշելու՝ արդյոք առկա՞ է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են այդ ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) փոխհատուցվող գումարները և համեմատվում հաշվեկշռային արժեքի հետ: Եթե գնահատված փոխհատուցվող գումարը փոքր է, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գնահատված փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Նմանապես, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատվում է պաշարների արժեզրկված լինելը՝ պաշարի յուրաքանչյուր հոդվածի (կամ միանման պաշարների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը դրա վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, հետ համեմատելու միջոցով: Եթե պաշարի հոդվածը (կամ միանման պաշարների խումբը) արժեզրկվել է, դրա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, իսկ արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք առկա՞ է ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվի (կամ միանման ակտիվների խմբի) արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Եթե առկա է արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն, Ընկերությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված գնահատականը (պաշարների դեպքում, վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումներ), սակայն ոչ ավելի, քան այն գումարը, որը կորոշվել է, եթե նախորդ տարիներին ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) գծով ոչ մի արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

3.11 Մեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:
Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նումինալ արժեքը:

Վերագնահատման պահուստը ներառվում է հիմնական միջոցների վերագնահատումից օգուտներն ու վնասները:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.12 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Ընկերության կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են շահույթ կամ վնաս՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սխտեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Ընկերությանը՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

3.13 Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները ներառում են աշխատավարձերը, կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները (ինչպիսիք են, օրինակ, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության հետ կապված վճարովի արձակուրդները) և պարգևավճարները:

3.14 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

3.14.1. Կապակցված կողմ

Կողմը կապակցված է Ընկերությանը, եթե այդ կողմը.

ա/ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն՝ մեկ կամ ավելի միջնորդների միջոցով՝

- վերահսկում է Ընկերությանը (50% և ավելի մասնակցություն),
- գտնվում է ընդհանուր վերահսկողության տակ,
- Ընկերությունում ունի մասնակցություն, որը ապահովում է նշանակալի մասնակցություն (20-50% մասնակցություն/բաժնեմաս),
- համատեղ վերահսկողություն է իրականացնում Ընկերության նկատմամբ:

բ/ Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմի անդամ են՝

- տնօրենը,
- անձիք, որոնք ուղղակիորեն պատասխանատու են Ընկերության գործունեության պլանավորման, ուղղորդման և վերահսկողության համար:

գ/ վերոնշյալ անձանց ընտանիքի մտերիմ անդամ են՝

- անձի զուգընկերը (ամուսինը),

- անձի երեխաները:

3.14.2. Կապակցված կողմերի գործարքներ

Կապակցված կողմերի հետ գործարքը ռեսուրսների, ծառայությունների կամ պարտականությունների փոխանցում է կապակցված կողմերի միջև՝ անկախ վճարի գանձումից:

Եթե կապակցված կողմերի միջև եղել են գործարքներ, ապա Ընկերությունը բացահայտում է.

- կապակցված կողմի փոխհարաբերության բնույթը,
- գործարքի բնույթը,
- չմարված մնացորդները՝
  - ժամկետները և պայմանները,
  - ապահովված լինելը,
  - մարման համար վճարվելիք հատուցման բնույթը,
  - տրված կամ ստացված երաշխիքի վերաբերյալ մանրամասները,
  - կասկածելի պարտքերի պահուստները և նրանց գծով ճանաչված ծախսերը:

3.14.3 Առանցքային կառավարչական անձնակազմի գծով բացահայտումներ

Ընկերությունը բացահայտում է առանցքային կառավարչական անձնակազմի.

- հատուցումները՝ կարճաժամկետ կամ հետաշխատանքային,
- ազատման նպաստները,
- մասնակցության վրա հիմնված վճարումները:

3.15 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրվող ցանկացած առևտրական զեղչերի և քանակային զիջումների գումարները:

Եթե եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել, եւ հավանական է, որ Ընկերությունը կստանա հատուցում, ծառայությունների հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակահատվածում, երբ դրանք տրամադրվում են:

Ընկերության հասույթն առաջանում է էլեկտրաէներգիայի ու բնական գազի վաճառքից և հզորության տրամադրումից, ինչպես նաև էլեկտրաէներգիայի և գազի փոխանակումից:

Ապրանքների փոխանակում

Երբ ապրանքները փոխանակվում են նույն բնույթի և արժեքի ապրանքներով և ծառայություններով փոխանակելու միջոցով, փոխանակումը չի դիտվում որպես հասույթ առաջացնող գործարք:

Երբ ապրանքները փոխանակվում են տարբեր բնույթի և արժեքի ապրանքներով և ծառայություններով փոխանակելու միջոցով, փոխանակումը դիտվում է որպես հասույթ առաջացնող գործարք: Հասույթը չափվում է ստացված ապրանքների իրական արժեքով՝ ճշգրտված ցանկացած փոխանցված դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գումարով: Երբ ստացված ապրանքների իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, հասույթը չափվում է տրված ապրանքների իրական արժեքով՝ ճշգրտված ցանկացած փոխանցված դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գումարով:

3.16 Շահութահարկ

Շահույթի կամ վնասի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ հարկից և հետաձգված հարկից:

Ընթացիկ հարկը սովյալ ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման/ (փոխհատուցման)

ենթակա շահութահարկի գումարն է: Ընթացիկ հարկը ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում է տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի մեջ:

Ընկերության հետաձգված հարկերը (հետաձգված հարկային պարտավորությունները եւ հետաձգված հարկային ակտիվները) պայմանավորված են ժամանակավոր տարբերությունների (հարկվող եւ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ) եւ չօգտագործված հարկային կորուստի հետագա տարիներ փոխանցմամբ:

Ժամանակավոր տարբերությունների հետեւանքով առաջացած հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվեկշռային մեթոդով, հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար օգտագործված ակտիվների եւ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների եւ հարկման նպատակներով օգտագործված գումարների (հարկային բազայի) միջեւ ժամանակավոր տարբերությունների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որքանով հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

3.17 Փոփոխություններ հաշվապահական գնահատումներում, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

3.17.1 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը, որը կատարվում է նոր հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի ընդունման հետ կապված, կիրառվում է ըստ անցումային դրույթների, եթե այդպիսիք կան տվյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտում: Անցումային դրույթների բացակայության դեպքում՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը կիրառվում է հետընթաց, քանի դեռ դա իրագործելի է: Յուրաքանչյուր առաջացող ճշգրտում հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվետվությունում նեկայացվում է որպես չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում: Համեմատելի տեղեկատվությունը վերաներկայացվում է, քանի դեռ դա իրագործելի է:

3.17.2 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետեւանքը ներառվում է գուտ շահույթի կամ վնասի որոշման մեջ:

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն հաշվետու ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է երկուսի վրա էլ:

3.17.3 Նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալներ

Նախորդող ժամանակաշրջանի սխալները դրանք մեկ կամ մեկից ավելի նախորդող ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվություններում կատարած բացթողումներն ու խեղաթյուրումներն են, որոնք առաջանում են այն արժանահավատ տեղեկատվությունը չօգտագործելու կամ ոչ ճիշտ օգտագործելու արդյունքում, որը՝

ա) առկա էր, երբ այդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել էին հրապարակման համար:

բ) խելամոռեն ակնկալվում է, որ կարող էր ստացվել և հաշվի առնվել այդ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս և ներկայացնելիս:

Նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները ուղղվում են հետընթաց՝ դրանց հայտնաբերումից հետո:

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

- ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ
- բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան ներկայացված ամենավաղ նախորդող ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

«Ներևանի Ջերմակլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
 Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

4. Հիմնական միջոցներ

	Շենքեր, շինարարություններ, կառուցվածքներ	Հողամասեր	Անավարտ կապիտալ շինարարություն	Փոխանցող հարմարանքներ	Ենթակարգ ներդրումներ	Տեղակայման ենթակա պահեստամասեր	Ջերմակլեկտրակենտրոններ, տարբեր վերույններ	Տրանսպորտային միջոց	Արտադրական գույք և այլ ՀՄ	Հազար դրամ
<i>Սկզբնական արժեք կամ վերագնահատված արժեք</i>										
Առ 1 հունվարի 2016թ.	21,989,497	5,565,000	2,558,278	8,161,925	-	-	135,175,227	473,952	1,701,625	175,625,504
Ավելավումներ	167	-	-	-	-	-	70,190	-	17,076	87,433
Նվազեցումներ	-	-	-	-	-	-	(9,511)	(187,838)	(7,780)	(205,129)
Վերադասակարգումներ	1,799,740	-	(937,487)	(22,369)	-	-	(725,055)	(62,327)	(52,502)	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	23,789,404	5,565,000	1,620,791	8,139,556	-	-	134,510,851	223,787	1,658,419	175,507,808
Ավելավումներ	26,095	-	-	28,761	3,044,190	10,527,616	37,202	63,834	60,023	13,787,721
Նվազեցումներ	(23,378)	(176,667)	-	(1,120)	-	(845,539)	(74,947)	(31,835)	(24,150)	(1,177,636)
Վերագնահատում	1,850,575	-	59,548	-	-	-	-	-	-	1,910,123
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	25,642,696	5,388,333	1,680,339	8,167,197	3,044,190	9,682,077	134,473,106	255,786	1,694,292	190,028,016
<i>Կուտակված մնացորդներ, վերագնահատման ազդեցություն, արժեզրկումից կորստանք</i>										
Առ 1 հունվարի 2016թ.	3,018,497	-	1,558,463	3,413,147	-	-	39,448,502	174,878	304,781	47,918,268
Ավելավումներ	679,626	-	-	660,443	-	-	3,110,581	45,394	79,846	4,575,890
Նվազեցումներ	-	-	-	-	-	-	(8,879)	(55,552)	(1,914)	(66,345)
Վերադասակարգումներ	-	-	-	-	-	-	20	-	(20)	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	3,698,123	-	1,558,463	4,073,590	-	-	42,550,224	164,720	382,693	52,427,813
Ավելավումներ	680,995	-	-	671,156	-	-	2,588,647	41,645	97,325	4,079,968
Նվազեցումներ	(3,299)	-	-	(1,064)	-	-	(62,971)	(30,603)	(17,352)	(115,289)
Վերադասակարգումներ	-	-	-	1,064	-	-	(1,064)	-	-	-
Վերագնահատում	(4,375,819)	2,327,435	-	2,160,555	-	-	3,661,721	(53,161)	86,606	3,807,337
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	-	2,327,435	1,558,463	6,905,301	-	-	48,736,557	122,601	549,472	60,199,829
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>										
Առ 1 հունվարի 2016թ.	18,971,000	5,565,000	999,815	4,748,778	-	-	95,776,725	299,074	1,396,844	127,707,236
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	20,091,281	5,565,000	62,328	4,065,966	-	-	91,960,627	59,067	1,275,726	123,079,995
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	25,642,696	3,060,898	121,876	1,261,896	3,044,190	9,682,077	85,736,549	133,185	1,144,820	129,828,187

ա) Հիմնական միջոցների ավելացումներն իրենից ներկայացնում է՝

	Հազար դրամ
Տեղակայման ենթակա պահեստամասեր	10,502,107
Անավարտ կապիտալ շինարարություն*	3,044,190
Կապիտալ նորոգում	89,366
Մատակարարներից գնված	59,680
Այլ մուտքեր	92,378
	13,787,721

(*)Անավարտ կապիտալ շինարարություն

	Հազար դրամ
Ապրանքներ ճանապարհին	1,889,248
Կապալառուների կողմից կառուցման ծախսումներ	962,023
Շինարարությանը վերագրվող հարկեր (ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ)	144,076
Վարկի տոկոսների կապիտալացումից	48,843
	3,044,190

Ընկերությունն իրականացնում է ՀՀ-ի և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի (ՎԶՄԲ) միջև 2015թ. ապրիլի 8-ին կնքված №8495-AM վարկային համաձայնագրի ներքո “Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավման” շրջանակներում Երևանի ՋԷԿ-ի 220/110/35 կՎ ենթակայանի վերակառուցման ներդրումային ծրագիրը: Ծրագրի նպատակն է բարելավել և հզորացնել ՀՀ Էլեկտրահաղորդման ցանցը:

Ծրագրի հիմնական ուղղությունը, որը իրականացվում է Ընկերության կողմից, հանդիսանում է Երևանի ՋԷԿ-ի 220/110/35 կՎ ենթակայանի վերակառուցումը, ներառյալ հիմնական սարքավորումների ամբողջական փոխարինում, վերահսկողության և տվյալների ձեռքբերման համակարգի տեղադրում, կառավարման սենյակների համար նոր շենքի կառուցում և նշված ենթակայանից էլեկտրաէներգիայի մատակարարման համար պահանջվող հաղորդման օղային գծերի տեղափոխում և վերամիացում:

Ծրագրի շրջանակներում կվերակառուցվի Երևանի ՋԷԿ-ի 220/110/35 կՎ էլեկտրական ենթակայանը, որը կառուցվել է 1962թ.՝ աշխատելով ավելի քան 50 տարի, բարոյապես և ֆիզիկապես մաշված է, ինչպես նաև վթարների քանակը շատ բարձր է: Ենթակայանը միակ կապող օղակն է համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի և էներգահամակարգի միջև, հետևապես ենթակայանի հուսալիությամբ է պայմանավորված էներգաբլոկի անխափան աշխատանքը և արտադրված էլեկտրաէներգիայի անխափան հաղորդումը էներգահամակարգին:

Արդյունքում Ծրագրի իրականացումը նպաստելու է ենթակայանում վթարային դեպքերի նվազեցմանը և էլեկտրահաղորդման ցանցի և համակարգի հուսալիության բարելավմանը:

Ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

ՎԶՄԲ-ի կողմից տրամադրվող վարկային միջոցներ՝ 30.205.514 ԱՄՆ դոլար,

ՀՀ կառավարության կողմից տրամադրվող համաֆինանսավորման գումար՝ 7.532.500 ԱՄՆ դոլար:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է ծախսերի ֆինանսավորում 80:20 հարաբերակցությամբ, որտեղ ծախսերի 80%-ը (ներառյալ հարկերը) կֆինանսավորվի ՎԶՄԲ-ի վարկային միջոցներից, իսկ 20%-ը (ներառյալ հարկերը)՝ ՀՀ պետական բյուջեի համաֆինանսավորման միջոցներից:

Ծրագրի շրջանակներում ՀՀ պետբյուջեից նախատեսված համաֆինանսավորման գումարները Ընկերությանն են տրամադրվում որպես վարկ, որի մարումը նախատեսված է արտաքին աղբյուրներից ներգրավված վարկի մարմանը զուգահեռ:

բ) Ջերմաէլեկտրակենտրոններ

2010թ.-ին Ընկերությունում շահագործվում է նոր ջերմաէլեկտրակենտրոնը՝ 205 ՄՎտ անվանական հզորությամբ և 103 ԳՎալ/ժ ջերմության առաքմամբ (ծնթ. 1): 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ ջերմաէլեկտրակայանի հաշվեկշռային/վերագնահատված արժեքը ներառյալ նրան առնչվող շենք-շինությունները, կազմում է 102,287,917 հազար դրամ է (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 104,127,086 հազար դրամ) (ներքո՝ դ.2. կետ):

Հիմնական միջոցների մեջ ներառված է հին ջերմաէլեկտրակենտրոնը, որի հաշվեկշռային/վերագնահատված արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառյալ նրան առնչվող շենք-շինությունները, կազմում է՝ 9,960,453 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12,570,460 հազար դրամ) (ներքո՝ դ.1. կետ):

Հին ջերմաէլեկտրակենտրոնի շահագործումը դադարեցվել է նոր էլեկտրակայանի շահագործումից հետո, և այն պահվում է որպես պահուստային հզորություն; ինչպես նաև դիտարկվում է նրա օտարման տարբերակները: Շահագործման մեջ լինելով ավելի քան 40 տարի՝ ջերմաէլեկտրակենտրոնի ազդեցատները և օժանդակ սարքավորումները ենթարկվել են ֆիզիկական և բարոյական էական մաշվածության՝ սպառելով իրենց աշխատանքային նորմատիվային ռեսուրսները, որի հետևանքով բնականաբար զգալիորեն ընկել է կայանի շահագործման հուսալիությունը և էլեկտրակալանության արտադրության արդյունավետությունը:

գ) Հիմնական միջոցների գծով սահմանափակումներ

Բանկային վարկերը և փոխառություններն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրված են 7,260,510 հազար դրամի հիմնական միջոցներ: (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի):

դ) Իրական արժեքի չափում - հիմնական միջոցների վերագնահատում

Ընկերության հողը և ենթակայանները չափվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման ամսաթվով իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և հետագա կուտակված արժեզրկումը:

Ընկերության հողի և ենթակայանի իրական արժեքը գնահատումը 31.12.2017թ.-ի դրությամբ իրականացրել է «Արթին Էնթրփրայզ» ՍՊԸ-ի կողմից, ով Ընկերությունից անկախ գնահատող է: Գնահատող կազմակերպությունը և իր գնահատողները ունեն համապատասխան որակավորումներ (CIPS, CCIM, NAR) և հանդիսանում են գնահատողների միջազգային միությունների անդամ, մասնավորապես՝ ՌԳՍ (RVU, Russia):

Հողի իրական արժեքը որոշվել է շուկայի համեմատական մեթոդով, որը արտացոլում է նմանատիպ հողամասերի մոտ ժամանակներում վաճառքի գործարքները:

Շենքերի իրական արժեքը, որոնք շարունակվելու են օգտագործվել Ընկերության բնական գործունեությունում, մասնավորապես՝ 2010թ.-ին կառուցված նոր ենթակայանը, գնահատվել է կիրառելով Օախսային մեթոդը, որն արտացոլում է շուկայի մասնակցի կողմից նմանատիպ որակներով և տարիքի ակտիվի ձեռքբերման կամ կառուցման ծախսը՝ ճշգրտված հնացվածությամբ: Բացի տարիների մաշվածությունից, հնացվածությունը ներառում է ֆիզիկական, ֆունկցիոնալ (տեխնոլոգիական) և տնտեսական հնացվածությունը:

Հետագա օգտագործման համար նախատեսված սարքավորումների, մասնավորապես որոնք տեղադրված են նոր ջերմային էլեկտրակենտրոնում, իրական արժեքը գնահատվել է նմանատիպ սարքավորումների շուկայական արժեքի հիման վրա՝ ճշգրտելով հնացվածությունը:

Շենքերի ու սարքավորումների, որոնք պետք է ապամոնտաժվեն կամ օտարվեն, մասնավորապես՝ որոնք

Վերաբերվում են 1963թ.-ին կառուցված հին ջերմաէներգոկենտրոնին, իրական արժեքը գնահատվել է իրացվող գույքի կամ ապամոնտաժումից առաջացող արժեքավոր նյութերի, եթե այդպիսիք կան, շուկայական արժեքից հանելով ապամոնտաժման և իրացման ծախսումները:

Իրական արժեքի գնահատման նշանակալի ելակետային տվյալները ներառում են.

- Հողամասի մեկ քառակուսին գնահատվել է 4 հազար դրամ, որի արդյունքում հողամասի ընդհանուր գնահատված արժեքը կազմել է 3,060,898,473 հազար դրամ;
- 2010թ.-ին կառուցված նոր էներգակենտրոնի շենք-շինություններն ու սարքավորումները գնահատվել են 118,753,854 հազար դրամ՝ ճշգրտված հնացվածության գործակցով՝ 16,465,937 հազար դրամ (14%); որով զուտ գնահատված արժեքը կազմել է 102,287,917 հազար դրամ:
Հնացվածության գործակցի փոքր աճը կհանգեցնի իրական արժեքի նշանակալի նվազեցում, իսկ շենքի ակնկալվող կառուցման արժեքի աճը կհանգեցնի իրական արժեքի նշանակալի աճ, և հակառակը:
- 1963թ.-ին կառուցված հին էներգակենտրոնի շենք-շինություններն ու սարքավորումները գնահատվել են 22,695,410 հազար դրամ՝ ճշգրտված հնացվածության գործակցով՝ 12,734,957 հազար դրամ (միջինը 56%); որով զուտ գնահատված արժեքը կազմել է 9,960,453 հազար դրամ:
Հնացվածության գործակցի փոքր աճը կհանգեցնի իրական արժեքի նշանակալի նվազեցում, իսկ շենքի ակնկալվող կառուցման արժեքի աճը կհանգեցնի իրական արժեքի նշանակալի աճ, և հակառակը:

Իրենց յուրահատուկ բնույթից կախված, վերագնահատված հողամասի, շենքերի և սարքավորումների իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի աստիճանակարգի 3-րդ Մակարդակում:

Ընկերության հիմնական միջոցների նախորդ վերագնահատումը անկախ գնահատողի կողմից իրականացվել էր 2012թ. դեկտեմբերի 21-ի դրությամբ:

Եթե հիմնական միջոցները ներկայացված լինեին սկզբնական արժեքով, ապա դրանց հաշվեկշռային արժեքները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեին 104,429,452 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 108,499,056 հազար դրամ):

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

դ.1) Հին ջերմաէլեկտրակենտրոն

Հիմնական միջոցների խմբեր	<i>Հազար դրամ</i>					
	Սկզբնական արժեք	Կուտակված մաշվածություն, արժեզրկումից կորուստներ	Հաշվեկշռային արժեք	Վերագնահատված արժեք	Վերագնահատումից արժեքի աճ/(նվազում)	
Շենք, շինություններ, կառուցվածքներ	5,043,273	(1,105,976)	3,937,297	5,997,272	2,059,975	
Փոխանցող հարմարանքներ	4,981,778	(4,186,629)	795,149	1,263,016	467,867	
Մեքենաներ, սարքավորումներ	35,430,151	(27,944,135)	7,486,016	2,362,694	(5,123,322)	
Տրանսպորտային միջոցներ	255,785	(175,761)	80,024	133,185	53,161	
Արտադրական, տնտեսական գույք, այլ Հ/Մ	295,757	(170,519)	125,238	82,410	(42,828)	
Անավարտ կապ. շինարարություն	1,620,791	(1,558,463)	62,328	121,876	59,548	
Հող	5,035,000	-	5,035,000	2,569,978	(2,465,022)	
	52,662,535	(35,141,483)	17,521,052	12,530,431	(4,990,621)	

դ.2) Նոր ջերմաէլեկտրակենտրոն

Հիմնական միջոցների խմբեր	<i>Հազար դրամ</i>					
	Սկզբնական արժեք	Կուտակված մաշվածություն, արժեզրկումից կորուստներ	Հաշվեկշռային արժեք	Վերագնահատված արժեք	Վերագնահատումից արժեքի աճ/(նվազում)	
Շենք, շինություններ, կառուցվածքներ	18,748,847	(3,269,843)	15,479,004	19,645,423	4,166,419	
Փոխանցող հարմարանքներ	3,186,539	(558,117)	2,628,422	-	(2,628,422)	
Մեքենաներ, սարքավորումներ	97,249,185	(17,130,701)	80,118,484	81,580,085	1,461,601	
Տրանսպորտային միջոցներ	-	-	-	-	-	
Արտադրական, տնտեսական գույք, այլ Հ/Մ	1,398,534	(292,347)	1,106,187	1,062,409	(43,778)	
Անավարտ կապ. շինարարություն	-	-	-	-	-	
Հող	353,333	-	353,333	490,920	137,587	
	120,936,438	(21,251,008)	99,685,430	102,778,837	3,093,407	

«Երևանի Ջերմակեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հիմնական միջոցների խմբեր	Հին կայան և ջերմային ցանցեր		Նոր կայան		Ընդամենը		Վերագնահատման արդյունքը	
	31.12.2017թ. հաշվեկշռային արժեք	Վերագնահատված արժեք	31.12.2017թ. հաշվեկշռային արժեք	Վերագնահատված արժեք	31.12.2017թ. հաշվեկշռային արժեք	Վերագնահատված արժեք	Վերագնահատման արժեք	Շահույթ կամ վնաս
Շենք, շինություններ, կառուցվածքներ	3,937,297	5,997,272	15,479,004	19,645,423	19,416,301	25,642,695	6,226,394	-
Փոխանցող հարմարանքներ	795,149	1,263,016	2,628,422	-	3,423,571	1,263,016	(2,160,555)	-
Մեքենաներ, սարքավորումներ	7,486,016	2,362,694	80,118,484	81,580,085	87,604,500	83,942,779	(3,661,721)	-
Տրանսպորտային միջոցներ	80,024	133,185	-	-	80,024	133,185	53,161	-
Արտարական, տնտեսական գույք, այլ Հ/Մ	125,238	82,410	1,106,187	1,062,409	1,231,425	1,144,819	-	(86,606)
Անավարտ կապ. շինարարություն	62,328	121,876	-	-	62,328	121,876	59,548	-
Հող	5,035,000	2,569,978	353,333	490,920	5,388,333	3,060,898	(2,327,435)	-
Հիմնական միջոցներ	17,521,052	12,530,431	99,685,430	102,778,837	117,206,482	115,309,268	(1,810,608)	(86,606)
Հարկային եետեաներ							362,122	17,321

Արդյունք, հարկից զուտ

Դ 3.) Վերագնահատման արդյունքը և ազդե յությունը վերագնահատման պահուստի, շահութահարկի և շահույթի ու վնասի վրա.	(1,448,486)	(69,285)
--	-------------	----------

ե) Զրո հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցներ

31 դեկտեմբերի 2017թ. դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում հաշվառվում են զրո հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցներ՝ 10,550,193 հազար դրամի (2016թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,783,333 հազար դրամ):

զ) Հիմնական միջոցների մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակմամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներն են՝

Շենքեր և շինություններ	20 - 40 տարի
Էներգոէլեկտրակենտրոններ	40 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	5 - 40 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5 - 40 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	5 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5 - 40 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	2 - 10 տարի

Մաշվածության ծախսը վերագրվել է հետևյալ կերպ.

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Ինքնարժեքին վերագրվող (ծնթ. 16)	3,279,910	3,131,774
Վարչական ծախսեր (ծնթ. 17)	59,405	99,242
Այլ գործառնական ծախսեր (ծնթ. 18)	740,653	1,344,874
	4,079,968	4,575,890

5. Հետաձգված հարկային ակտիվ

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
<i>Տարեսկզբի մնացորդ</i>	<i>1,695,935</i>	<i>2,377,511</i>
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	706,234	(681,576)
Սեփական կապիտալում ճանաչված	362,122	-
<i>Տարեվերջի մնացորդ</i>	<i>2,764,291</i>	<i>1,695,935</i>

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են հարկային վնասների և ժամանակավոր տարբերությունների այն չափով, որքանով Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ դրանք փոխհատուցելի են:

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորվում են հետևյալ կերպ.

	2017թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	650,663	1,591,529	-	2,242,192
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	310	99,059	-	99,369
Առևտրային և այլ կրեդիտ. պարտքեր	26,196	-	-	26,196
Պաշարների գծով արժեզրկում	2,501	(2,501)	-	-
Հարկային վնաս	3,682,045	(1,525,100)	-	2,156,945
Աշխատավարձի գծով պահուստ	-	1,036	-	1,036
	4,361,715	164,023	-	4,525,738
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	2,665,780	(542,211)	(362,122)	1,761,447
	2,665,780	(542,211)	(362,122)	1,761,447
<i>Ջուտ արդյունք-հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>	1,695,935	706,234	362,122	2,764,291

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորվում են հետևյալ կերպ.

	2016թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2016թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	4,213,575	(3,562,912)	650,663
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,033,924	(1,033,614)	310
Առևտրային և այլ կրեդիտ. պարտքեր	31,017	(4,821)	26,196
Պաշարների գծով արժեզրկում	-	2,501	2,501
Հարկային վնաս	-	3,682,045	3,682,045
	5,278,516	(916,801)	4,361,715
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ	2,901,005	(235,225)	2,665,780
	2,901,005	(235,225)	2,665,780
<i>Ջուտ արդյունք-հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>	2,377,511	(681,576)	1,695,935

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

6. Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ

2017թ.

			<i>հազար դրամ</i>
	Համախառն արժեք	Արժեզրկման պահուստ (ա)	Հաշվեկշռային արժեք
Տրամադրված փոխառություններ (բ)	10,513,802	(10,489,514)	24,288
Ներդրումներ արժեթղթերում*	721,400	(721,400)	-
Ներդրումներ արժեթղթերում**	50	(50)	-
	11,235,252	(11,210,288)	24,288

2016թ.

			<i>հազար դրամ</i>
	Համախառն արժեք	Արժեզրկման պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Տրամադրված փոխառություններ	10,513,802	(2,127,338)	8,386,464
Ներդրումներ արժեթղթերում*	721,400	(721,400)	-
Ներդրում համատեղ ձեռնարկում և մ **	50	-	50
	11,235,252	(2,848,738)	8,386,514

(*) Վերաբերում է «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ-ին:

(**) Վերաբերում է «Քիմպրոմ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ին:

ա) Արժեզրկման պահուստի շարժ

	31.12.2017	<i>հազար դրամ</i> 31.12.2016
<i>Տարեսկզբի մնացորդ</i>	<i>2,848,738</i>	<i>21,247,230</i>
Պահուստի ավելացում	8,362,226	-
Պահուստի նվազում (ֆինանսական ակտիվի դուրսգրում)	-	(18,398,492)
<i>Տարեվերջի մնացորդ</i>	<i>11,210,964</i>	<i>2,848,738</i>

բ) Տրված փոխառություններ

հազար դրամ

Փոխառու	Մնացորդը առ 01.01.2017	Արժեզրկումից կորուստ	Մնացորդը առ 31.12.2017
«Ընդունելությունների տուն» ՓԲԸ	24,288	-	24,288
«Քիմպրոմ Մենեջմենթ» ՓԲԸ	10,489,514	(10,489,514)	-
Ընդամենը	10,513,802	(10,489,514)	24,288

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

7. Պաշարներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
Պահեստամասեր	4,373,004	4,483,132
Նյութեր	950,659	900,835
Շինարարական նյութեր	77,902	85,082
Այլ	82,708	71,150
	5,484,273	5,540,199

8. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	6,862,819	7,375,957
Անհավաքելիության գծով պահուստ (զ)	(404,575)	(406,513)
Ջուտ առևտրային դեբիտորական պարտքեր	6,458,244	6,969,444
Տրված կանխավճարներ	1,563,470	2,727,333
Կասկածելի պարտքերի գծով պահուստ (դ)	(92,268)	(3,641)
Ջուտ տրված կանխավճարներ	1,471,202	2,723,692
Հարկերի գծով	2,456,812	2,437,000
Հետաձգված հարկեր ԱԱՀ գծով	1,945,748	3,297,012
Այլ	531	2,019
	12,332,537	15,429,167

ա) Որպես փոխառություն և դեբիտորական պարտք դասակարգված առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

բ) Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերը ապահովված չեն գրավով կամ այլ երաշխիքներով:

գ) Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով անհավաքելիության պահուստի շարժ

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Տարեսկզբի մնացորդ</i>	<i>406,513</i>	<i>5,089,620</i>
Պահուստի աճ	-	1,938
Պահուստի նվազում (դուրսգրում)	(1,938)	(4,685,045)
Տարեվերջի մնացորդ	404,575	406,513

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

դ) Տրված կանխավճարների գծով կասկածելի պարտքերի գծով պահուստի շարժ

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Տարեկգրի մնացորդ</i>	<i>3,641</i>	-
Տարվա ընթացքում պահուստի աճ	94,812	5,189
Պահուստի նվազում (դուրսգրում)	(6,185)	(1,548)
<i>Տարեվերջի մնացորդ</i>	<i>92,268</i>	<i>3,641</i>

ե) 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերը 6,458,244 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,969,444 հազար դրամ) ժամկետանց էին, բայց ոչ արժեզրկված: Որից 1,097 հազար դրամը վերաբերում են հողի վարձակալությանը: Չարժեզրկված ժամկետանց դեբիտորական պարտքերի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացվում է.

	31.12.2017	31.12.2016
Մինչև 3 ամիս	6,400,258	6,969,444
3-ից 6 ամիս	56,889	-
6-ից 12 ամիս	1,097	-
	<i>6,458,244</i>	<i>6,969,444</i>

զ) 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերը 404,575 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 406,513 հազար դրամ) ժամկետանց են և ամբողջությամբ արժեզրկված: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց դեբիտորական պարտքերը վերաբերում են «Արցախ էներգո» ՓԲԸ-ին: Ղեկավարության կողմից այդ ժամկետանց գումարներն արժեզրկված համարելու գլխավոր գործոնն այն է, որ քիչ հավանական է, որ այդ սպառողները կկարողանան որոշակի ժամկետում մարել այդ պարտքերը: Դեբիտորական պարտքերը 30 օրերի ընթացքում չմարվելու դեպքում համարվում են ժամկետանց: Նախորդ տարվա վերջին առկա ժամկետանց դեբիտորական պարտքերի մնացորդները չեն մարվել:

Արժեզրկված դեբիտորական պարտքերի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացվում է.

	31.12.2017	31.12.2016
12 ամսից ավելի	404,575	406,513
	<i>404,575</i>	<i>406,513</i>

9. Դրամական միջոցներ

	31.12.2017	<i>հազար դրամ</i> 31.12.2016
Բանկային հաշիվներ՝ ՀՀ դրամով	5,622,797	1,388,413
Բանկային հաշիվներ՝ արտարժույթով	450,002	72,657
Կանխիկ դրամական միջոցներ	116	325
	<i>6,072,915</i>	<i>1,461,395</i>

10. Կապիտալ և պահուստներ

10.1 Բաժնետիրական կապիտալ

	Սովորական բաժնետոմսեր 2017	Սովորական բաժնետոմսեր 2016
Սովորական բաժնետոմսերի քանակը	2,273,147	2,162,191
Թողարկված և տարվա ընթացքում ամբողջովին վճարված սովորական բաժնետոմսերի քանակը	-	120,262
Հետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	(9,306)
	<u>2,273,147</u>	<u>2,273,147</u>

Ընկերության մեկ բաժնետոմսի գինը 31.12.2017թ.-ի դրությամբ կազմել է 4,586 դրամ՝ համաձայն Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի նվազեցման վերաբերյալ ՀՀ Կառավարության 17.08.2017թ.-ի N 1012-Ս որոշման:

Մինչ այդ Ընկերության մեկ բաժնետոմսի գինը սահմանված էր 5,300 դրամ:

10.2 Էմիսիոն եկամուտ

	2017	հազար դրամ 2016
Տարեսկզբի մնացորդ	1,069,801	-
Էմիսիոն եկամտի ավելացում	1,623,027	1,151,629
Էմիսիոն եկամտի նվազում	-	(81,828)
Տարեվերջի մնացորդը	<u>2,692,828</u>	<u>1,069,801</u>

Հաշվետու տարում Էմիսիոն եկամուտը ավելացել է բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նվազեցման հետևանքով (ծնթ. 10.1):

10.3 Պահուստային կապիտալ

Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և Ընկերության կանոնադրության՝ Ընկերության բաշխման ենթակա շահույթը սահմանափակվում է չբաշխված շահույթի մնացորդով:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության՝ Ընկերությունը պետք է ստեղծի պահուստ իր կուտակված շահույթի հաշվին, որը հավասար կլինի բաժնետիրական կապիտալի առավելագույնը 15%-ին:

31.12.2017թ. դրությամբ Ընկերությունը չունի կուտակված շահույթ, չի ստեղծվել պահուստային կապիտալ:

10.4 Վերագնահատման պահուստ

Վերագնահատման պահուստը առաջացել է հիմնական միջոցների վերագնահատման արդյունքում (ծնթ. 4.դ):

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

11. Վարկեր և փոխառություններ

հազար դրամ

	Ընթացիկ (ա)		Ոչ ընթացիկ (բ)	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապահովված վարկ ֆինանսների նախարարությունից	-	-	115,076,282	112,519,349
Ապահովված բանկային վարկեր	2,170,966	3,591,806	-	-
Այլ փոխառություններ	4,593,490	4,593,490	-	-
	6,764,456	8,185,296	115,076,282	112,519,349

Որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ դասակարգված վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը հաշվեկշռային արժեքից էականորեն չի տարբերվում:

Բանկային վակերն ունեն տարեկան 7,2 % տոկոսադրույք (2016թ.՝ 8 %):

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 1-ում, 2005թ.-ի մարտի 29-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ճապոնիայի Միջազգային Համագործակցության Գործակալություն (ՃՄՀԳ) միջև ստորագրվել է վարկային պայմանագիր «Երևանի համակցված շոգեզագային ցիկլով էլեկտրակայանի (էներգաբլոկ) նախագծի» իրականացման վերաբերյալ: Նշված համաձայնագրի հիման վրա ՃՄՀԳ-ն ՀՀ կառավարությանը տրամադրել է զարգացման պետական աջակցության (ԶՊԱ) վարկ արտոնյալ պայմաններով՝ 0.75% տարեկան տոկոսադրույքով և 40 տարի մարման (որից 10 տարին արտոնյալ) ժամկետով՝ հատկացնելով 24,409,000 միլիոն ճապոնական իեն: 2005թ. մարտին ու 2016թ. հունիսին ենթավարկային պայմանագիր է կնքվել Ընկերության և Ֆինանսների նախարարության միջև՝ նույն պայմաններով:

Այլ փոխառությունները ներառում են «Որոտան» ՀԷԿԶ-ից ստացված 4,593,490 հազար դրամ անտոկոս փոխառությունները (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,593,490 հազար դրամ), որից 4,164,300 հազար դրամի փոխառություն փոխանցվել է Ընկերությանը՝ ցեսիայի պայմանագրի հիման վրա:

Առևտրային բանկերից ստացված վարկերն ապահովված են շրջանառության մեջ գտնվող դրամական միջոցներով, իսկ ֆինանսների նախարարության կողմից ստացված վարկերը ապահովված են ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված հասարակ մուրհակներով:

Ընկերության տոկոսային և արտարժույթային ռիսկերի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 23-ում:

11.1 Վարկերի և փոխառությունների շարժը

ա) Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ

Վարկեր և փոխառություններ	Տարեկգրի մնացորդ	Տարվա շարժ			Տարեկերջի մնացորդ
		Տրամադրում	Տոկոսի հաշվեցում	Փոխարժեքային տարբերություն	
<i>Վարկեր առնորային բանկերից</i>					
- ԱՄՆ դոլարով	3,591,806	1,387,426	97,940	7,642	918,455
- Եվրոյով	-	3,487,097	101,066	237,792	1,252,511
<i>Փոխառություններ</i>					
- Որոտան	4,593,490	-	-	-	4,593,490
Ընդամենը	8,185,296	4,874,523	199,006	245,434	6,764,456

հազար դրամ

բ) Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ

Վարկեր	Տարեկգրի մնացորդ	Տարվա շարժ			Տարեկերջի մնացորդ
		Տրամադրում*	Տոկոսի հաշվեցում	Փոխարժեքային տարբերություն	
<i>Վարկեր</i>					
«Երևանի համակցված շոգեգազային ցիկլով Էլեկտրակայանի (Էներգաբլոկի) նախագիծ (JICA, ARM-P2)»	102,366,872	-	781,359	3,858,225	102,543,971
«Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացում» (IBRD 8615-AM)	8,213,588	839,011	209,137	10,041	9,068,185
«Էլեկտրահարդրման ցանցի բարելավում» (IBRD 8495-AM)	1,938,889	1,511,569	81,185	7,647	3,464,126
Ընդամենը	112,519,349	2,350,580	1,071,681	3,875,913	115,076,282

հազար դրամ

(*) 1,511,569 հազար դրամ ստացված վարկերից 68,705 հազար դրամը ուղիղ վճարման եղանակով վճարվել է կապալառու կազմակերպությանը:

12. Ակտիվներին վերաբերող շտրհներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
Տարեսկզբի մնացորդ	33,295	38,174
Եկամտի ճանաչում	(1,006)	(1,006)
Այլ	-	(3,873)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>32,289</u>	<u>33,295</u>

13. Եկամուտներին վերաբերող շտրհներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
Տարեսկզբի մնացորդ	417,871	435,315
Եկամտի ճանաչում	(6,043)	(18,215)
Այլ	-	771
Տարեվերջի մնացորդ	<u>411,828</u>	<u>417,871</u>

14. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2017	31.12.2016
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	28,707,388	20,265,948
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,500,000	3,500,000
Հաճախորդներից կանխավճարներ	120,000	190,745
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	24,291	24,897
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	-	11,560
Հնարավոր լրացուցիչ հարկերի գծով պահուստ	5,178	6,476
Այլ	24,235	27,225
	<u>32,381,092</u>	<u>24,026,851</u>

Որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ դասակարգված առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը հաշվեկշռային արժեքից էականորեն չի տարբերվում:

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

15. Հասույթ

հազար դրամ

	2017	2016
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք (ա)	43,704,198	40,062,789
Հգորության տրամադրում (բ)	12,642,629	10,237,332
Բնական գազի վաճառք (գ)	10,673,360	16,678,484
Փոխհոսքերի գործարք՝ Էլեկտրաէներգիայի վաճառք (դ)	13,677	1,975,214
Փոխհոսքերի գործարք՝ բնական գազի վաճառք (ե)	3,864,004	1,077,817
	<u>70,897,868</u>	<u>70,031,636</u>

ա) Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից հասույթը ճանաչվում է ամսական հիմունքով՝ փաստացի փոխանցված էլեկտրաէներգիայի ծավալի հիման վրա:

Ընկերության կողմից իրացվող էլեկտրաէներգիայի սակագինը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության Հանրային Օտոնոմիայի Կարգավորման Հանձնաժողովի կողմից:

Էլեկտրաէներգիայի սակագինը (առանց ԱԱՀ).

Կիրառման ամսաթիվը	դրամ/կՎտժ
01.08.2015	18.500
01.08.2016	17.767
01.02.2017	15.460

բ) Հգորության տրամադրումից հասույթը ստացվում է կայանի պարապուրդի ժամանակ և ճանաչվում է ամսական հիմունքով՝ պարապուրդի ժամերի հիման վրա:

Հգորության տրամադրման սակագինը (առանց ԱԱՀ).

Կիրառման ամսաթիվը	դրամ/կՎտժ.ամիս
01.08.2015	3,564.11
01.08.2016	4,707.83
01.02.2017	5,102.30

գ) Բնական գազի վաճառքից հասույթը ճանաչվում է ամսական հիմունքով՝ փաստացի փոխանցված ծավալի հիման վրա:

Համաձայն պայմանագրի Երևան ՋԷԿ-ը ձեռք է բերում գազ, որի դիմաց մատակարարին տրամադրում է էլեկտրաէներգիա՝ կիրառելով համապատասխան գործակից:

Մինևս ժամանակ, Ընկերությունը գազի մի մասը նույն կետում հանձնում է Երրորդ կազմակերպության, մնացած մասը օգտագործվում է էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար: Երրորդ կողմը ստացված գազի դիմաց Ընկերությանը նույն կետում տրամադրում է էլեկտրաէներգիա՝ պայմանագրով սահմանված մեկ այլ գործակցով, որն Ընկերությունը իր հերթին ամբողջությամբ փոխանցվում է գազի մատակարարին:

Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է հիմնավորված դատողություններ, որոշելու համար՝ արդյո՞ք տվյալ հանգամանքում Ընկերությունը ՖՀՄՄ-ների պահանջների առումով հանդիսանում է Պրինցիպալ թե Գործակալ:

Հաշվի առնելով, որ Ընկերությունը հանդիսանում է հիմնական պատասխանատու պայմանագրի կատարման, պայմանագրի հարցերի լուծման և մատակարարված ապրանքի որակի ու

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

համապատասխանության համար, Ընկերության ղեկավարությունը համարել է, որ Ընկերությունը տվյալ գործարքների շրջանակում հանդիսանում է Պրիսցիպալ կողմ, ուստի հասույթը ճանաչել է համախառն հիմունքով:

դ) Փոխհոսքերի գործարք՝ Էլեկտրաէներգիայի վաճառք

Պայմանագրի համաձայն Երևան ՋԷԿ-ը Էլեկտրաէներգիա է մատակարարում Պայմանագրի կողմ հանդիսացող ընկերությանը: Էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը իրականացվում է որոշակի ժամանակահատվածում, ինչը պայմանավորված է եղանակային պայմանների հետ: Պայմանագրի կողմ հանդիսացող Ընկերությունը, համաձայնեցված կարգով և չափով, Երևան ՋԷԿ-ին փոխհատուցում է համապատասխան էլեկտրաէներգիայի քանակությունը:

ե) Փոխհոսքերի գործարք՝ բնական գազի վաճառք

Պայմանագրի համաձայն Երևան ՋԷԿ-ը, իրեն պատկանող գազաբաշխիչ-կայանում, Պայմանագրի կողմ հանդիսացող ընկերությանն է հանձնում իր սեփականությունը հանդիսացող բնական գազի որոշակի քանակություն: Երևան ՋԷԿ-ը հանձնում է բնական գազի միայն այն քանակությունը, որը իր ձեռք բերած գազի և իրացված գազի համապատասխան քանակության տարբերությունն է: Պայմանագրի կողմ հանդիսացող ընկերությունը, համաձայնեցված կարգով և չափով, համապատասխան գազաբաշխիչ կայանում, Երևան ՋԷԿ-ի սեփականությանն է հանձնում բնական գազի համապատասխան քանակություն:

16. Վաճառքի ինքնարժեք

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017	2016
Արտադրությունում օգտագործված գազի և այլ նյութերի ինքնարժեք	30,459,540	28,291,594
Վաճառված գազի ինքնարժեք	14,441,392	15,910,994
Վաճառված էլեկտրաէներգիայի ինքնարժեք	13,071,555	12,311,049
Մաշվածության և ամորտիզացիոն ծախսեր	3,279,910	3,136,283
Էներգիայի և գազի տեղափոխման ծառայություններ	2,088,001	2,930,140
Փոխհատուցում աշխատակիցներին	355,531	444,080
	63,695,929	63,024,140

17. Վարչական ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017	2016
Փոխհատուցում աշխատակիցներին	268,336	195,007
Աուդիտի և խորհրդատվության ծախսեր	109,539	82,801
Չփոխհատուցվող հարկեր և պարտավորություններ	75,741	116,665
Մաշվածության գծով ծախսեր	59,405	106,030
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	18,082	34,038
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	7,010	8,110
Բանկային ծախսեր	3,109	30,482
Այլ	22,754	28,127
	563,976	601,260

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

18. Այլ ծախսեր

	2017	<i>հազար դրամ</i> 2016
Մաշվածություն	740,653	1,344,877
Տուգանքներ և տույժեր	140,572	118,841
Պահակային ծառայության գծով ծախսեր	130,355	130,355
Պաշարների օտարումից, դուրսգրումից	59,678	-
Արտարժույթի փոխանակումից ծախսեր	13,861	84,644
Վերագնահատողի ծառայության վճար	20,608	-
Հնարավոր շահութահարկի գծով պահուստ	1,442	-
Այլ	223,486	1,056,886
	1,330,655	2,735,603

19. Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

	2017	<i>հազար դրամ</i> 2016
Առևտրային բանկերում ներդրված ավանդներից տոկոսային եկամուտ	348,910	-
Ֆինանսների նախարարությունից փոխառությունների գծով տոկոսային ծախս	(1,022,837)	(930,277)
Բանկային փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	(199,007)	(413,603)
	(872,934)	(1,343,880)

20. Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(կորուստ), զուտ

	2017	<i>հազար դրամ</i> 2016
Տրամադրված փոխառություններ և դերիտորական պարտքեր Վարկերի գծով	279,119	49,076
Դրամական միջոցներ	(4,121,356)	(3,816,841)
	(13,404)	(84,644)
	(3,855,641)	(3,852,409)

21. Շահութահարկ

Հաշվետու տարվա համար Հայաստանի Հանրապետության «Շահութահարկի մասին» օրենքի համաձայն շահութահարկի դրույքաչափը սահմանված է 20% (2016թ.-20%):

	2017	<i>հազար դրամ</i> 2016
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(706,234)	681,576
	(706,234)	681,576

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Շահութահարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի համադրում

	2017		2016	
	Հազ. դրամ	%	Հազ. դրամ	%
Վնաս մինչև հարկումը	(7,829,555)		(1,066,280)	
Շահութահարկ սահմանված դրույքաչափով	(1,565,911)	20	(213,256)	20
Արտարժույթային (օգուտ)/կուրսսի հարկային հետևանք	771,128	(10)	770,482	(72)
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հարկային հետևանք	1,691,408	(22)	-	-
Հիմնական միջոցների արժեզրկման հարկային հետևանք	17,321	(0.2)	-	-
Նախորդ տարվա հարկային վնասի հետևանք	(1,525,100)	19	-	-
Այլ չնվազեցվող ծախսերի/(չհարկվող եկամուտների) հարկային հետևանքը, գուտ	(95,080)	1	124,350	(12)
Շահութահարկի գծով	(706,234)	9	681,576	(64)
ծախսը/(փոխհատուցումը) և արդյունավետ տոկոսադրույքը				

22. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերության 100% բաժնետոմսերը պատկանում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը, հետևաբար Ընկերության կապակցված կողմեր են համարվում բոլոր պետական ձեռնարկությունները: Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում է նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

22.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից, ի դեմս ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության:

22.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության կապակցված կողմերի միջև իրականացրել են հետևյալ գործարքները և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են.

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բաժնետերեր		
Տոկոսային ծախսի հաշվեգրում	1,071,681	955,808
Հաշվեգրված տոկոսների մարում	1,058,762	4,833,518
Փոխառության մայր գումարի մարում	3,682,479	-
Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ		
Ծառայությունների մատուցում	1,909	1,472
Տրամադրված փոխառությունների մարում	-	1,702
Ծառայությունների ձեռք բերում	3,269,233	1,961,069
Ստացված փոխառություններ մարում	-	150,273
Շահութահարկի փոխհատուցում	26,228	-

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և փոխառություններ ֆինանսների նախարարությունից	115,076,282	112,519,349
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	26,753
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	24,288	11,617,775
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	5,289,643	5,144,330
Այլ փոխառություններ	4,593,490	4,593,490

22.3 Առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումներ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմին տրված հատուցումները հետևյալն են.

	հազար դրամ	
	2017	2016
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ	16,871	6,825
	16,871	6,825

23. Ֆինանսական գործիքներից բխող ռիսկեր

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը հակված է ֆինանսական տարբեր ռիսկերի՝ շուկայական (ներառյալ արժույթային, տոկոսադրույքային, այլ գնային ռիսկերը), իրացվելիության և պարտքային: Ընկերությունը չի կիրառում ածանցյալ գործիքներ հեջավորելու նշված ռիսկերը:

23.1 Շուկայական ռիսկ

23.1.1 Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը տատանվում են շուկայական գների փոփոխության արդյունքում (բացի տոկոսադրույքային և արժույթային ռիսկերից առաջացողներից): Ղեկավարությունը գնահատում է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում նրանց ընթացիկ արժեքից:

23.2 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ գործընկերների կողմից Ընկերության նկատմամբ իրենց պարտավորությունների չկատարելու արդյունքում Ընկերությունը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ: Այս ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության համար առաջանում է տարբեր ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են դեբիտորական պարտքերը, տրամադրված փոխառությունները, ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները և այլն: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	24,288	8,386,514
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	6,458,244	6,965,800
Մնացորդներ բանկերում	6,072,915	1,461,395
	12,555,447	16,813,709

Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ վերաբերյալ տեղեկությունը ներկայացված է ծնթ. 6 –ում:

Ընկերության առևտրային դեբիտորական պարտքերը հիմնականում «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ից են: Այս դեբիտորական պարտքերի համար պարտքային ռիսկն ընդունելի է: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով ժամկետայնության և անհավաքելիության ռիսկի վերաբերյալ տեղեկությունը ներկայացված է ծնթ. 8 –ում:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մասով պարտքային ռիսկն ընդունելի է, քանի որ պայմանագրային գործընկերները հեղինակավոր բանկեր են:

23.3 Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը տատանվում են արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասը իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն մեծամասամբ առաջանում է Ընկերության ստացված վարկերից և փոխառություններից, որոնք, ի սկզբանե արտահայտված են ճապոնական իենով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով:

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

31.12.2017թ.-ի դրությամբ արտաբժույթով արտահայտված ակտիվները/(պարտավորությունները) հետևյալն են.

Արտաբժույթով հոդվածներ	ԱՄՆ դոլարով	Եվրոյով	Ճապոնական Իեն	Ռուսական Ռուբլի	Անգլիական Ֆունտ	Ստեռլինգ	Շվեդական կրոն	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>								
Դրամական միջոցներ	449,845	-	-	47	110	-	-	450,002
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	3,039,219	483,015	1,604	-	-	16,922	-	3,540,760
	<u>3,489,064</u>	<u>483,015</u>	<u>1,604</u>	<u>47</u>	<u>110</u>	<u>16,922</u>	<u>16,922</u>	<u>3,990,762</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>								
Վարկեր և փոխառություններ	12,682,781	1,252,511	102,543,971	-	-	-	-	116,479,263
Կրեդիտորական պարտքեր	560,119	8,276,971	-	-	-	-	-	8,837,090
	<u>13,242,900</u>	<u>9,529,482</u>	<u>102,543,971</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>125,316,353</u>
Զուտ արդյունք	(9,753,836)	(9,046,467)	(102,542,367)	47	110	16,922	16,922	(121,325,591)

31.12.2016թ.-ի դրությամբ արտաբժույթով արտահայտված ակտիվները/(պարտավորությունները) հետևյալն են.

Արտաբժույթով հոդվածներ	ԱՄՆ դոլարով	Եվրոյով	Ճապոնական Իեն	Ռուսական Ռուբլի	Անգլիական Ֆունտ	Ստեռլինգ	Շվեդական կրոն	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>								
Դրամական միջոցներ	72,462	62	-	44	89	-	-	72,657
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,183,740	880,489	19,349	690	-	74,327	-	2,158,595
	<u>1,256,202</u>	<u>880,551</u>	<u>19,349</u>	<u>734</u>	<u>89</u>	<u>74,327</u>	<u>74,327</u>	<u>2,231,252</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>								
Վարկեր և փոխառություններ	13,362,052	-	102,366,872	-	-	-	-	115,728,924
Կրեդիտորական պարտքեր	477,701	-	-	-	-	-	-	477,701
	<u>13,839,753</u>	<u>-</u>	<u>102,366,872</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>116,206,625</u>
Զուտ արդյունք	(12,583,551)	880,551	(102,347,523)	734	89	74,327	74,327	(113,975,373)

«Ներկանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Հնկերության զգայունությունը՝ նշված արտաբծույթերի նկատմամբ դրամի 5% աճին/նվազմանը: 5%-ը դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխության փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտաբծույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 5%-ով: 31.12.2017թ.-ի դրությամբ, ՀՀ դրամի արժեզրկումը նշված արտաբծույթների նկատմամբ 5%-ով կունենա հետևյալ ազդեցությունը.

ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն	Եվրոյի ազդեցություն	Իննի ազդեցություն	Ռուբլու ազդեցություն	Ֆունտ Ստերլինգի ազդեցություն	Կրոնի ազդեցություն	Հնդամներ
Հազար դրամ	Հազար դրամ	Հազար դրամ	Հազար դրամ	Հազար դրամ	Հազար դրամ	Հազար դրամ
(487,692)	(452,323)	(5,127,118)	2	6	846	(6,066,279)
Օգուտ/ (կորուստ)						

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի Իենի նկատմամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված են հետևյալ հաշվարկային փոխարժեքները.

	31.12.2017	31.12.2016	Դրամի արժևորում/ (արժեզրկում)
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	
1 ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքը	484.1	483.94	(0.03 %)
1 Եվրոյի փոխարժեքը	580.1	512.2	(11.7%)
1 Ճապոնական իենի փոխարժեքը	42.99	41.41	(3.7%)

23.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը դժվարություններ է ունենում այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են՝ դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ տրամադրելով:

Ընկերության ղեկավարությունը շարունակական մոնիտորինգ է իրականացնում Ընկերության իրացվելիության գծով՝ ապահովելու համար գործառնական գործունեության համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների առկայությունը:

Ընկերությունը չունի ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ: Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Ընկերության ոչ-ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք խմբավորվել են ըստ մարման ժամկետայնության՝ հաշվետվության օրվանից հետո:

Ոչ-ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	Մարման ժամկետները			
	մինչև 6 ամիս	6-12 ամիս	1 -5 տարի	5 տարի և ավելի
Գնումների գծով	28,707,388	-	-	-
Վարկեր և փոխառություններ	4,593,490	2,170,966	-	115,076,282
Ընդամենը	33,300,878	2,170,966	-	115,076,282

24. Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

24.1 Ապահովագրություն

Ընկերությունը ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատման և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունների հանդեպ, որոնք կարող են առաջանալ Ընկերության գործունեության հետևանքով:

24.2 Պայմանական պարտավորություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև մինչև այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթիվը՝ Ընկերության դեմ հարուցված դատական հայցեր չկան, սակայն Ընկերությունը «Վանաձոր Քիմպրոմ» ՓԲԸ-ի և «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ-ի դեմ սկսել է դատական գործընթաց: Վերը նշված կազմակերպությունները գտնվում են սնանկ կարգավիճակում:

24.3 Երջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի:
Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

25. Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը իր կապիտալը կառավարում է՝ ապահովելու համար Ընկերության շարունակական գործունեությունը և մասնակիցների շահույթը:

Ընկերության կապիտալի կառուցվածքը ներառում է փոխառու միջոցները (ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորություններ) և սեփական կապիտալը (ներառող կանոնադրական կապիտալը, պահուստները և կուտակված շահույթը):

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Հազար դրամ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ	121,840,738	120,704,645
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(6,072,915)	(1,461,395)
Զուտ պարտք	115,767,823	119,243,250
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	1,854,076	10,425,883
Կապիտալ/Պարտք գործակից	2%	9%

26. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքները բացահայտվել են ծանոթագրություններում.

«Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հոդված	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Փոխառություններ	121,840,738	<i>Ընթացիկ</i> Փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	6,458,244	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	28,707,388	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ